

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Finance en Control

Onderwerp:

Proces en afspraken perspectiefnota 2026 - 2029

Notagegevens

Bestuursorgaan	:	B-en-W 25-03-2025
Notanummer	:	2025-251
Datum	:	25-03-2025
Programma	:	12 - Algemene dekkingsmiddelen
Portefeuillehouder	:	Wethouder Elferink,
Bijlage(n)	:	Proces Perspectiefnota 2026-2029 .docx

Parafering

21-03-2025: Wethouder21-03-2025: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Agendering

* 21-03-2025: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

25-03-2025

B & W d.d.: 25-03-2025

Besluit

1. Het proces en de afspraken van de perspectiefnota 2026 - 2029 vast te stellen.

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

In 2025 stellen we voor het eerst de perspectiefnota op. De gemeenteraad heeft hiertoe besloten in mei 2024. De perspectiefnota biedt een verbeterde doorkijk naar de komende jaren, door de focus op de korte en middellange termijn te versterken. We geven een doorkijkje richting 2035. Wij streven naar een concrete inhoudelijke benadering met aandacht voor samenhang en keuzemogelijkheden. Gezien het meerjarig financieel perspectief wat onder druk staat gaan we ook nadrukkelijk op zoek naar de veerkracht binnen onze begroting.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het college stelt de raad met de perspectiefnota 2026 - 2029 in positie om keuzes te maken en richting mee te geven voor de begroting 2026 - 2029.

Kader

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
Financiële verordening

Betrokken partijen en participatie

Interne organisatie
College
Gemeenteraad

Toelichting op participatiebeleid

N.v.t.

Argumenten voor en tegen

Argumenten voor;

De perspectiefnota geeft richting aan de begroting en legt de nadruk op strategische keuzes en scenario's voor de korte- en middellange termijn. Er wordt gekeken naar integraliteit en samenhang. De raad wordt in positie gebracht en kan meedenken over de voorgestelde keuzes.

Financiële consequenties en dekking

Geen

Openbaarmaking en communicatie

N.v.t.

Aanpak en uitvoering

Het proces en de procesafspraken worden gecommuniceerd met de interne organisatie.

De uitvoering vindt plaats conform de opgenomen tijdsplanning

De raadsvergaderingen zijn gepland op 4 juni (briefing), 18 juni raadstafel en 2 juli (besluitvorming)

Proces perspectiefnota 2026 – 2029

Met doorkijk naar 2035

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
2.	Werksessies.....	4
2.1	Doel van de werksessies.....	4
2.2	Resultaat werksessies.....	4
2.2.1	Vertaling naar de perspectiefnota.....	4
2.3	Thema's.....	5
2.3.1	Prioritering.....	5
2.3.2	Urgentiecriteria.....	5
2.4	Deelnemers en indeling werksessies.....	6
2.4.1	Rolverdeling.....	6
2.4.2	Huiswerk.....	6
3.	Onderzoeken.....	7
4.	Strategische Investerings Agenda.....	8
5.	Planning.....	8
6.	Bijlagen.....	9

1. Inleiding

In 2025 stellen we voor het eerste de perspectiefnota op. De perspectiefnota biedt een verbeterde doorkijk naar de komende jaren, door de focus op de korte en middellange termijn te versterken. Wij streven naar een concrete inhoudelijke benadering met aandacht voor samenhang en keuzemogelijkheden.

Er is meer aandacht zijn voor onderwerpen die doorwerken vanuit 2025 naar 2026 en verder om ervoor te zorgen dat er geen of minder losse eindjes zijn, de bestendigheid beter gegarandeerd wordt en niet alleen de focus op nieuw beleid ligt.

Omdat we in een snel veranderende wereld zitten is het van belang om als gemeente veerkrachtig en wendbaar te zijn. Gemeente Deventer heeft weinig financiële ruimte. Het is een uitdaging om een positieve meerjarenbegroting te realiseren. We zijn nu onvoldoende veerkrachtig en wendbaar. In deze perspectiefnota brengen we dan ook onze wendbaarheid en veerkracht in beeld.

Nadrukkelijk kijken we hierbij naar de korte- en middellange termijn, we zoeken de samenhang tussen de onderwerpen. In een werksessie met inhoudelijke managers brengen we het gehele perspectief bij elkaar. Voldoende gereed om op te nemen in de begroting 2026, echter wel met een opdracht om het in de 2e helft van 2025 met de nieuwe organisatie verder uit te werken, ter voorbereiding op de perspectiefnota 2027-2030.

2. Werksessies

2.1 Doel van de werksessies

- Het formuleren van de belangrijkste thema's en ontwikkelingen voor de gemeente in het fysieke-, sociale- en bedrijfsvoeringsdomein.
- Het benoemen van concrete prioriteiten, beleidsmaatregelen en acties voor de komende jaren binnen deze domeinen.
- Het borgen van de financiële en organisatorische haalbaarheid van de voorgestelde maatregelen.
- In beeld brengen van de veerkracht per programma.
- In beeld brengen van de investeringen op de strategische investeringen agenda
- Het presenteren van de uitkomst in scenario's voor college en raad.

2.2 Resultaat werksessies

- De doorwerking van de autonome zaken in 2026 en verder
- De belangrijkste ontwikkelingen voor 2026 – 2029 en doorkijk naar 2035
- De veerkracht per programma of domein

2.2.1 Vertaling naar de perspectiefnota

1. De drie resultaten worden omgezet in scenario's voor college en raad. Wij willen naar een beperkt aantal scenario's als het gaat om de bandbreedte. Daarmee bedoelen we dat we scenario's maken op een best case, worst case en reële verwachting.
2. Wij willen hiermee scenario's die zich zuiver richten op de ontwikkelingen, maar ook scenario's die zich richten op de veerkracht (lees de draaiknoppen)
3. Dit zijn geen alles omvattende scenario's, maar scenario's op de belangrijkste thema's die wij zijn en die in de periode die wij hanteren als zichtlijn voor de perspectiefnota. In dit geval 2035.
4. Doorwerking van de autonome ontwikkelingen. Deze worden gewogen op actualiteit en de mate van doorwerking. Is de impact nog steeds hetzelfde?

2.3 Thema's

De perspectiefnota richt zich op de meest impactvolle thema's. Dit betekent dat we niet alle onderliggende zaken uitwerken, maar ons concentreren op onderwerpen die:

- Grote impact hebben op de gemeente
- Significatie financiële gevolgen of investeringen vragen
- Urgent zijn.

Zoveel mogelijk leggen we verbanden tussen de verschillende thema's. Wij gaan uit van 5 thema's of hoofdonderwerpen per domein.

Per thema wordt gekeken naar:

- Definitie, wat is het, waar landt het, wat doet het, waar begrenst je het.
- Scenario's
 - Worst-case, hoe erg kan het worden
 - Best-case, wat gaan we hieruit halen
 - Reële verwachting, wat is onze inschatting dat er gaat gebeuren
- Impactanalyse
 - Geld, hoeveel middelen zijn nodig?
 - Tijd, wat is de benodigde doorlooptijd?
 - Kwaliteit, welke resultaten of gevolgen treden op?

Deze drie variabelen beschouwen wij in samenhang.

2.3.1 Prioritering

Om de juiste focus te leggen, worden thema's geprioriteerd op basis van de volgende criteria.

1. Urgentie: Hoe dringend is het thema? Heeft het onmiddellijke aandacht nodig?
2. Impact: Wat is de potentiële impact op de gemeenschap? Zal het een groot verschil maken?
3. Haalbaarheid: Hoe haalbaar is het om het thema aan te pakken binnen de beschikbare middelen en tijd?
4. Strategische relevantie: Hoe goed sluit het thema aan bij de lange termijn doelen en strategieën van de gemeente?

2.3.2 Urgentiecriteriën

Onderstaande urgentiecriteriën helpen bepalen welke thema's onmiddellijke aandacht vereisen.

1. Veiligheid: Thema's die direct invloed hebben op de veiligheid van inwoners, zoals infrastructuurproblemen of openbare orde.
1. Gezondheid: Thema's die de volksgezondheid beïnvloeden, zoals uitbraken van ziekten of vervuiling.
2. Wettelijke verplichtingen: Thema's die te maken hebben met naleving van wet- en regelgeving, zoals milieuwetgeving of bouwvoorschriften.
3. Financiële risico's: Thema's die aanzienlijke financiële gevolgen kunnen hebben als ze niet snel worden aangepakt, zoals budgetoverschrijdingen of verlies van subsidies.
4. Sociale stabiliteit: Thema's die de sociale cohesie en stabiliteit beïnvloeden, zoals werkloosheid of huisvestingsproblemen.
5. Milieurisico's: Thema's die een directe bedreiging vormen voor het milieu, zoals natuurrampen of vervuiling.
6. Samenhang: Thema's die met elkaar samenhangen of afhankelijk van elkaar zijn.

De thema's worden gerangschikt op basis van voldoende en objectieve onderbouwing en streven naar consensus onder de deelnemers. Met de resultaten hierop hebben we bouwblokken om een aantal scenario's te kunnen maken. De regiemanager gaat hierbij aan kop.

2.4 Deelnemers en indeling werksessies

Wij houden de werksessies over de 3 domeinen; fysiek, sociaal en bedrijfsvoering. Wij gaan uit van een logische clustering binnen die domeinen om in een snelkookpansessie de juiste input op te halen. Deelnemers in de sessie zijn regiemanager (RM), programmamanager (PM), beleidsmedewerker (BM), businesscontroller (BC). De sessies worden gefaciliteerd door de strategisch adviseur F&C en de concerncontroller. Van de sessies wordt verslag gemaakt. De werksessies duren 4 uur.

2.4.1 Rolverdeling

- Regiemanager bewaakt het proces, ziet toe op tijdige en volledige aanlevering en redigeert de stukken/bijdragen voor het programma waar hij, zij aan gekoppeld is (zie tabel). De regiemanager stemt vooraf de thema's af met de programmamanagers.
- Programmamanager, levert inhoudelijke input en stemt af met beleidsmedewerkers en businesscontroller
- Businesscontroller, biedt (financieel) inzicht en haalbaarheidstoetsing. Denkt verder actief mee.
- Strategisch adviseur F&C/Concerncontroller, faciliteer sessies en bewaakt samenhang.

Domein	Programma	RM	PM	BC	BM
Fysiek	3 Leefomgeving	Otten	v Hout	v Dorth	
	4 Milieu en klimaat	Beumer	Potiek	v Dorth	
	12 Energietransitie		Miske	d Ruijter	
	5 Ruimtelijke Ontw.		Luijmes	Kok	
	6 Herstr. en vastg.		Kloosterman	Kok	
	2 Veiligheid		Gerritsen	d Ruijter	
Sociaal	7 Inkomensvoorz.	Oostveen	Engels	Kalac	
	8 Meedoen	V Hoorn	v Oijen	Verschuren	
	9 Jeugd onderw.		Folkeringa	Verschuren	
	10 Economie		Rensink	v Dorth	
	11 Kunst cultuur		Wobma	d Ruijter	
Bedrijfsv	13 Bedrijfsv.	Otten	Brinkman/Herder	Zanen	
	1 Burger bestuur		Brinkman	Zanen	

Bedrijfsvoering wordt nog geactualiseerd.

2.4.2 Huiswerk

Het huiswerk dat iedereen meekrijgt is het in kaart brengen van de belangrijkste ontwikkelingen die we voor de periode 2026 - 2035 zien aankomen en waar wij op moeten / kunnen acteren. De regiemanager gaat op kop bij het uitzetten van het huiswerk bij de programmamanagers (zie tabel bij 2.4.1. en organiseert de 'voorwas' voor de werksessie.

Wij richten ons op het in kaart brengen van die ontwikkelingen en het definiëren van maximaal 5 thema's per domein / 1 per programma. Wij hanteren hiervoor een [format](#) gebaseerd op onderstaande vragen en verzoeken jullie de antwoorden verhalend in te steken en daarbinnen voor de thema's zo specifiek mogelijk te zijn. De volledige schets van de ontwikkelingen kan dan meer beknopt.

Te beantwoorden vragen (wees royaal in de beantwoording!)

- Maak een omschrijving van de ontwikkelingen die spelen in de omgeving van domein / programma. Koppel de ontwikkeling aan 1 van de vier hoofdstukken van het Bestuursakkoord:
 - Samen maken we Deventer
 - Fijn wonen en leven

- Iedereen doet ertoe
- Een duurzame toekomst
- Welk thema's spelen er waarbij er duidelijke invloed mogelijk is of keuzes liggen die invloed hebben op de uitkomst en effect?
- Wat is de ambitie per thema
- Binnen het thema:
 - Wat is de huidige situatie, waar staan we nu, wat is het vertrekpunt
 - Vanuit dat vertrekpunt:
 - Wat is de worst-case uitkomst, wat is het zwarte scenario / uitkomst
 - Wat is de best-case uitkomst, wat is het positieve scenario / uitkomst
 - Wat is de reële verwachting, vanuit vertrekpunt als je niets / weinig doet dan nu
- Impactanalyse van de verschillende scenario's:
 - Welke consequenties heeft dit?
 - Welke middelen vraagt dit?
 - Welke afwegingen, gesprekken, keuzes?
 - Welke partners zijn betrokken en wat is onze relatie / invloed?
 - Met welke andere ontwikkelingen / thema's / programma's heeft dit een relatie?
 - Wat zijn de afhankelijkheden en randvoorwaardelijkheden?
 - Welke risico's, kansen en onzekerheden zijn er waarmee we moeten omgaan binnen de geschetste uitkomsten?
- Welke draaiknoppen heb je waarbij we globaal de draaiknoppen tijd, geld en kwaliteit hanteren? Bij voorkeur specifieker binnen die drie categorieën.
- Wat is de mate van veerkracht binnen de huidige situatie. Druk dit uit in activiteit, effect en bedrag. Gebruik hiervoor onder andere de rapportage raad aan het roer uit 2021 ([link](#)). Veerkracht kan bijvoorbeeld gevonden worden in het verhogen van tarieven voor inwoners en bedrijven, het afschalen van doelstellingen en prestaties, werkzaamheden anders organiseren, verder automatiseren etc.
- Actualiseer de ontwikkelingen op de voorportaalijst in IAS
- Actualiseer de [strategische investeringen agenda](#)

Uit de eerste tussenrapportage destilleren we zelf welke autonome ontwikkelingen of knelpunten er zijn die een structurele doorwerking hebben.

3. Onderzoeken

Op een aantal onderwerpen zijn directie opdrachten geformuleerd. Te weten:

- Jeugdzorg
- Wmo

Er wordt op gekoerst deze informatie gereed te hebben op 9 april. Op 9 april worden de uitkomsten gepresenteerd in directie, daarna kan het betrokken worden in dit traject.

Daarnaast stellen we financiële (trend) analyses op, beoordelen kostprijsberekeningen en onderzoeken of onze urenverantwoording beter kan.

4. Strategische Investerings Agenda

De Strategische Investeringsagenda (SIA) van gemeente Deventer geeft ons een kader om toekomstige investeringen in de fysieke leefomgeving te plannen, prioriteren en te financieren. Het doel is om strategische opgaven te koppelen aan een solide financieel beleid, ondersteund door een speciaal ingestelde bestemmingsreserve Groei van Deventer. In de bijlage zijn hiervoor

de spelregels opgenomen. Collega's die ermee werken zijn grotendeels al aangehaakt. Er wordt op gekoerst deze informatie gereed te hebben op 8 april.

5. Planning

Actie	Verantwoordelijk voor actie	Wie draagt bij	Datum
Startsessies PN 2026 – 2029 (sessies van max een half uur)	Concern controller Strat. Adv. F&C	Concern controller Strat. Adv. F&C Regiemanager, Prog manager Domeindir. Businesscontroller	24 en 25 maart
Huiswerk domein/programma sessies	<u>Regiemanager</u> faciliteert, bewaakt is kritisch en redigeert bespreekstuk. Betrek inhoud en F&C <u>Domeindirecteur</u> stelt integraal bespreekstuk op en plaatst de stukken op 4 juni op de gezamenlijke werkomgeving		25/3 - 4/4
Vorbereiding domein/programmasessies	Concern controller Strat. Adv. F&C		7 en 8 april
Domein en programmasessies	Concern controller Strat. Adv. F&C		9, 10 en 11 april
Bespreekdocument maken en delen met deelnemers ter bespreking verschillende PHO's	Concern controller Strat. Adv. F&C	Concern controller Strat. Adv. F&C	11 april
Bespreken in PHO's	Regie manager, Programma manager		14 april
Eventuele wijzigingen verwerken	Concern controller Strat. Adv. F&C	Allen	14 april tm 16 april
Vanaf hier volgt reguliere P&C planning			17 april
Inleveren bijdragen bij team F&C	Lijn- / regie- / programma- / teammanagers		17 april
Opstellen memo voor directie	Team F&C		21 – 24 april
Directiebespreking (integraal)	Directie		7 mei
Bestuurlijk/ambtelijk bespreking	Wethouder Financiën –algemeen directeur		12 mei
Retraite college	College		20 mei
Behandeling college	College		27 mei
Versturen stukken naar raad	Griffie via team F&C		30 mei
Inloop toelichting technische vragen + Briefing	Raad		4 juni
Indienen technische vragen	Raadsleden via Griffie		10 juni
Versturen antwoorden op technische vragen	Wethouder Financiën via Griffie		16 juni

Actie	Verantwoordelijk voor actie	Wie draagt bij	Datum
Raadstafel	Raad		18 juni
Raadsvergadering	Raad		2 juli

6. Bijlagen

- [Format huiswerk Perspectiefnota 2026 - 2029](#)
- [Spelregels en template Strategische Investerings Agenda](#)
- [Gezamenlijke werkplek](#)
- [Factsheets Raad aan het stuur](#)